

[Valdemar Sørensen.]

og for Parcelbyggeriets Vedkommende ogsaa i det øvrige Land, men her delt med Halvdelen til Hovedstaden, er det i alt 7 Mill. Kr. aarlig, der bliver til Anvendelse i Københavns Kommune alene; og i Laan paa 40 pCt. af Ejendommenes samlede Anskaffelsessum, der bliver paa henved 17—18 Mill. Kr., og med de nuværende Produktionsomkostninger næppe kunne opføres mere end højst 1 800 Lejligheder om Aaret. Kan det maaske paaregnes, at yderligere 1 200 Lejligheder ligesom i 1937 vil blive bygget kommunalt, eller med en beskedent kommunal Støtte i Form af Grundprioriteter eller tilsvarende Garantier, kommer det offentligt understøttede Byggeri kun op paa højst 3 000 Lejligheder, og skal der være Udsigt til et Byggeri af lignende Omfang som i Fjor, maa den private Byggevirksomhed da paatage sig Opførelsen af de resterende 5 000 Lejligheder og desuden ogsaa de 1 700 Lejligheder, som i Tiden November 1936—November 1937 og næsten udelukkende ved privat Initiativ er bygget paa Frederiksberg og i Gentofte.

Det staar imidlertid fuldstændig hen i det ussive, om et privat Byggeri af et saadant Omfang kan forudsættes. Udviklingen af Pris- og Finansieringsforhold vil her være det afgørende. Men uvigtigt er det ikke at danne sig en Forestilling herom, for sammenholder man Beskæftigelsestallet med Byggetallet for de senere Aar, tør det næppe ventes, at der i Hovedstaden kan tilvejebringes normale Beskæftigelsesforhold i Byggefagene og deres Forgreninger i de andre Erhverv med et Byggeri væsentligt mindre, end hvad der svarer til 8 000 eller 9 000 Lejligheder om Aaret. Svigter det private Byggeri, vil det offentlige Byggeri, der er Midler til i det foreliggende Lovforslag, kun dække et beskedent Hjørne af Byggeriets Beskæftigelsesspørgsmaal i indeværende Aar.

Jeg vender mig herefter til Lovforslagets andet Hovedformaal, Sikringen af et tilstrækkeligt Boligtal, herunder først og fremmest Tilvejebringelsen af passende Boliger til nedsat Leje for mindrebemidlede børnerige Familier. Den sidste Bestræbelse, der vel tør betegnes som Forslagets Topvimpel, vilde jeg finde overordentlig velbegrunnet, ogsaa uden Motivering i Befolkningskommissionens Betænkning. Dog kunde jeg fristes til den Bemærkning, at for dem, der nærer alvorlig Frygt for Befolkningstallets Nedgang, maa det vel være en Mangel ved Ordningen, at den kun kan

tænkes at paavirke Befolkningsslag, som faar Børn uden at have Raad til det, medens de, der har Raad til at forplante sig i befolkningsforøgende Udstrækning, maaske snarest vil betragte Forslaget som en Undskyldning for deres egen fortsatte Børnebegrænsning.

Men ogsaa for andre — og jeg hører selv til dem —, der finder, at de forhaanden-værende Livsvilkaar, den økonomiske og politiske Uro, Arbejdsløsheden, Usikkerheden for Dagen og Vejen er en ejendommelig Baggrund for Samfundets Krav til det enkelte Individ i et saa privat Anliggende som det, der her er Tale om, synes Forslaget utilstrækkeligt, fordi det selvfølgelig kun kan skabe sunde Boligforhold for en saare ringe Brøkdæl af de Børn, Nationen allerede har, og som trænger til det. Men det er altid en Begyndelse, og en Begyndelse, jeg hilser med Glæde. Har man beskæftiget sig med Boligspørgsmaal, navnlig som de former sig her i Storbyen, behøver ingen at tænke paa Befolkningsstatistik for at være taknemmelig for, at der hermed tages fat paa Løsningen af en længe brændende Spørgsmaal.

Hertil maa der knyttes et Ønske om, at Loven benyttes i fuld Udstrækning og hurtigt. Helt sikker er jeg desværre ikke paa, at den animerer Initiativet hos alle de Boligforeninger, den henvender sig til. Det drejer sig om at bygge for en Befolkningsgruppe, der almindeligvis er uden Evne til at præstere, hvad en Boligforening kræver i Betaling for Andel eller i Lejeforskud, og jeg maa derfor betragte det som mindre heldigt, hvis § 3, 4de Stykke, i Forslaget skal forstaas saaledes, at den kun tillader Kommuner at betale Indskuddet i Andelsboligforeningen, men ikke at yde en lignende Støtte til Foreninger, hvor Indbetalingen finder Sted som Lejeforskud. Efter Loven kan der overhovedet ikke ydes Laan til Byggeforetagender, hvis ikke en vis Del af Lejlighederne reserveres børnerige Familier, og som § 3, 4de Stykke, nu er formet, kan det saaledes betvivles, om den i det hele taget aabner Adgang for Foreninger, der er organiseret paa andet, men med Hensyn til Byggeriets Kvalitet, Ejendommenes Administration og de opsparede Midlers sociale Anvendelse lige saa betryggende Grundlag som Andelsboligforeningerne, til Deltagelse i det Byggeri, som Loven har til Hensigt at faa frem, hvad jeg baade maa betragte som uretfærdigt og som overmaade uheldigt.

Jeg savner i øvrigt ogsaa i Paragraffen en Antydning af, paa hvilke Vilkaar